

SILABUS I LËNDËS ESEISTIKË

Të dhëna bazike të lëndës:	
Universiteti:	Universiteti “Ukshin Hoti” Prizren
Njësia akademike:	Fakulteti i Filologjisë
Titulli i lëndës:	Eseistikë
Programi:	Gjuhë dhe letërsi shqipe
Niveli:	Bachelor
Statusi lëndës:	Zgjedhore (Z)
Viti i studimeve:	Viti III, Semestri V
Numri i orëve në javë:	2+1
Vlera në kredi – ECTS:	4
Koha / lokacioni:	Semestri dimëror
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof. ass. dr. Fikret Ramadani
Të dhënat kontaktuese:	fikret.ramadani@uni-prizren.com
Përshkrimi i lëndës:	Duke qenë se Eseistika është disiplina shkencore mbi esenë, strukturën e esesë, llojet, problemet teorike e metodologjike të saj, programi i kësaj lënde përmban trajtimin e procesit krijues të esesë si një lloj letrar më vete, me teknikat, strukturën, tematikat dhe detajet ndërtimore të saj. Programi do përqendrohet gjithashtu edhe në teknikat shkrimore, drejtshkrimore e strukturore të eseve. Do të trajtojë të gjitha llojet e eseve dhe klasifikimet e tyre, por theksi do vihet më shumë tek esetë letrare dhe herë pas here këto lloje do të konkretizohen me shembuj nga esetë e eseistëve të shquar shqiptar dhe të huaj. Në këtë mënyrë studentët do të kenë një panoramë më të qartë të lindjes, zhvillimit dhe rëndësisë që ka eseistika në zhvillimin e mendimit dhe kulturës në përgjithësi.
Qëllimi i lëndës:	Qëllimi i lëndës është që studentët të njihen me veçantinë e esesë si lloj i shkrimit, me modelet më të suksesshme të shkrimit të esesë, me mjetet shprehëse, me karakterin e saj dual letërsi-shkencë etj. Pastaj të mësojnë të shkruajnë esenë, të njohin modelet e shkrimit të esesë në gjuhën shqipe etj.
Rezultatet e të nxënit:	Gjatë dhe pas përfundimit të këtij kursi, studentët do të jenë në gjendje të: • njohin esenë si lloj i veçantë i shkrimit që inkorporon aspektin letrar dhe atë dituror; • përshkruajnë rrugën zhvillimore të esesë dhe të eseistikës përgjithësisht; • dallojnë esetë nga njëra – tjetra dhe t'i klasifikojnë ato sipas tematikës dhe qëllimit; • shkruajnë lloje të ndryshme esesh • analizojnë dhe vlerësojnë një ese duke u bazuar tek

	teknikat ndërtimore, shkrimore dhe struktura.		
Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondojë me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	2	15	30
Ushtrime teorike/laboratorike	1	15	15
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	1	15	15
Kolokiume, seminare	1	2	2
Detyra të shtëpisë	1	10	10
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	1	10	10
Përgatitja përfundimtare për provim	1	13	13
Koha e kaluar në vlerësim (teste, kuis, provim final)	1	5	5
Totali			100 orë (4 ECTS)
Metodologjia e mësimdhënies:	Ligjëratat do të organizohen në modelin interaktiv ose të kombinuar si: shpjegim - sqarim, ushtrime, analiza tekstuale dhe shkencore, diskutime, punë në grupe, demonstrime dhe interpretime, prezantime dhe rishikime ide, dizajne kreative dhe vetë-kërkuese, etj. pjesa kryesore për punën vlerësuese dhe mënyrën apo metodologjinë e pedagogut.		
Metodologjia e vlerësimit:	Vlerësimi i studentëve bazohet në punën, aktivizimin, frekuentimin, kolokiumet dhe punimin e prezantuar në përmbyllje të semestrit. 1. Testi i parë: 1 – 35 % 2. Testi i dytë: 1 – 35 % 3. Prezantimet studentore – 10 %, 4. Vijimi i rregullt dhe aktiviteti në klasë: 1-20 % 5. Totali: 100 % (Vlerësimi në pikë: 01-50= 5, 51-60 = 6, 61-70 = 7, 71-80 = 8, 81-90 = 9, 91-100=10		
Literatura			
Literatura primare:	Gjovalin Shkurtaj, <i>Si të shkruajmë shqip</i> , Tiranë, 2017. <i>Si të shkruajmë ese:</i> (Përgatiti Bardhyl Musai), QAD, Tiranë, 2004. Kathleen McMillan & Jonathan Weyers, <i>Si të shkruajmë</i>		

	<i>ese dhe detyra</i> , Tiranë, 2010 (përkthim nga Xhevat Lloshi)
Literatura shtesë:	Nasho Jorgaqi, <i>Antologji e mendimit estetik shqiptar</i> , Dituria, Tiranë 2000. Ernest Koloqi, <i>Ese të letërsisë shqipe</i> , (përkth. Dhurata Shehri), IDK, Tiranë 2010. Italo Calvino, <i>Leksione amerikane</i> , (përkth. Renata Martini) Shtëpia e librit, Tiranë 2000. <i>Univers në një rrokje</i> , (përkth. Luan Canaj) Onufri, Tiranë 2022.

Plani i dizajnuar i mësimit:		
Java	Ligjërata	Ushtrime
Java e parë:	<i>Hyrje në eseistikë. Origjina dhe zhvillimi i eseistikës.</i>	<i>Njohja e autorëve të parë shqiptar dhe botëror. Diskutime.</i>
Java e dytë:	<i>Procesi i të shkruarit. Parapërgatitja.</i>	<i>Realizimi i një teksti eseistik pas një parapërgatitjeje.</i>
Java e tretë:	<i>Klasifikimi i eseve: llojet e eseve për nga tematikës dhe fushës.</i>	<i>Lexime esesh të temave të ndryshme. Diskutime.</i>
Java e katërt:	<i>Klasifikimi i eseve: llojet e eseve për nga përmbajtja dhe qëllimi</i>	<i>Lexime dhe komentime esesh; rrefyese, përshkruese, shpjeguese, argumentuese etj.</i>
Java e pestë:	<i>Eseja hulumtuese. Hulumtimi i materialit. Leximi, kërkimi, mbajtja e shënimeve.</i>	<i>Detyra me shkrim – fillimi i punës për një ese.</i>
Java e gjashtë:	<i>Strategjitë e leximit. Metoda dhe shembuj</i>	<i>Lexime konkrete me objektiv mbledhjen e informacioneve për shkrimin e esesë.</i>
Java e shtatë:	<i>Shkrimi i kopjes së parë të esesë. Struktura bazë; (Hyrja, Trungu, Mbyllja.</i>	<i>Detyrë shkrimi i një eseje)tema e lirë).</i>
Java e tetë:	<i>Testi i parë vlerësues</i>	<i>Përmbledhje e lëndës.</i>
Java e nëntë:	<i>Teknika e të shkruarit. Stili i shkrimit universitar. Forma e tekstit – paragrafët dhe rëndësia e organizimit.</i>	<i>Paragrafët e esesë. Shembuj</i>
Java e dhjetë:	<i>Zbatimi i rregullave të drejtshkrimit dhe përdorimi i shenjave të pikësimit.</i>	<i>Lexime ose shkrime tekstesh për të parë zbatimin e shenjave të pikësimit në shkrimin e esesë.</i>
Java e njëmbëdhjetë:	<i>Rishikimi, redaktimi dhe korrigjimi i eseve.</i>	<i>Redaktimi i tekstit të një eseje – rishikimi i esesë.</i>
Java e dymbëdhjetë:	<i>Struktura, citimi dhe renditja e referencave në esenë</i>	<i>Diskutime për rëndësinë e referencave në esenë argumentuese.</i>

	<i>argumentuese.</i>	<i>Shembuj dhe konkretizime.</i>
<i>Java e trembëdhjetë:</i>	<i>Shkrimi i eseve pa parapërgatitje. Esetë e lira, esetë në provime (Shembuj nga eseistët e huaj).</i>	<i>Lexime esesh të lira, kulturore apo artistike. Diskutime të lira.</i>
<i>Java e katërbëdhjetë:</i>	<i>Esetë letarere dhe vlerësuese. Karakteristikat, qëllimi dhe përdorimi. (Shembuj nga eseistët e huaj dhe shqiptar).</i>	<i>Lexime nga ese letrare dhe vlerësuese dhe diskutime rreth realizimit e qëllimit të tyre.</i>
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	<i>Testi i dytë vlerësues</i>	<i>Diskutime dhe konsultime rreth rezultateve të arritura</i>
Politikat akademike dhe kodi i sjelljes		
Nuk do të ketë kurrfarë tolerime për “huazim” nga interneti, intelijenca artificiale apo kudo tjetër. Punimet e njëjta apo të ngjajshme gjithashtu do të ndëshkohen. Rekomandohet që punimet që dorëzohen të jenë të shkruara me kompjuter. • Studentët duhet t’u përmbahen rregullave të përcaktuara sipas Statutit të UPZ-së dhe rregulloreve dhe vendimeve të miratuara nga Senati i UPZ-së dhe këshilli mësimor. • Pritet që secili student të vijë me kohë. • Nga çdo student pritet që të marrë pjesë në çdo ligjeratë. • Për shkak të natyrës dhe mënyrës së mësimin në këtë lëndë, ardhja në mësim dhe pjesëmarrja aktive në diskutim është me rëndësi të veçantë.		